

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES POSTBUS 1992, 6201 BZ MAASTRICHT

AAN: de gemeenteraadsfractie van de
Liberaal Partij Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

WWW.GEMEENTEMAASRICHT.NL

ONDERWERP
Vragen art. 39 RvO over het project 'De
Sokkel van d'Artagnan'.

DATUM
16 april 2014

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
P. (Peter) Pluymen

VERZONDEN 18 APR. 2014
DOORZIEKINGNUMMER
043 350 54 09

ONZE REFERENTIE
2014.10675

E-MAILADRES
peter.pluymen@maastricht.nl

FAXNUMMER
--

UW REFERENTIE
--

Geachte fractie,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de vragen die uw fractie gesteld heeft in het kader van art. 39 van het Reglement van Orde.

Over het project 'De Sokkel van d'Artagnan' heeft u zowel vragen per email gesteld (op woensdag 5 maart, ingekomen op 5 maart 2014) alsook per brief (d.d. 5 maart, ingekomen op 10 maart 2014). Voor de volledigheid en omwille van een correcte afhandeling zullen wij de per email gestelde en de per brief gestelde vragen beantwoorden

1. Vragen per email gesteld

Vraag 1: Wat is de stand van zaken met het afschuwelijke bord op de plaats van beeldje d'Artagnan?

Antwoord 1: Het kunstwerk is tot standgekomen in het kader van het project 'De Sokkel van d'Artagnan'. Het project voorziet in de plaatsing van maximaal twee kunstwerken per jaar, door studenten van de Academie Beeldende Kunsten Maastricht, op en in de omgeving van de sokkel van het gestolen beeldje van d'Artagnan. We hebben het in dit geval over de lopende cultuurplanperiode 2013 – 2016. Het kunstwerk blijft aanwezig totdat het volgende werk in het kader van het project geplaatst wordt.

Vraag 2: Waarom staat dat er nog?

Antwoord 2: zie antwoord op vraag 1.

Vraag 3: En wanneer komt ons beeldje terug?

Antwoord 3: Het beeldje is gestolen (daarvan is aangifte gedaan) en zal hoogstwaarschijnlijk niet

DATUM
16 april 2014

worden terugbezorgd.

Vraag 4: Costongs heeft gezegd dat het 'kunst'project zou stoppen en nu worden we weer geconfronteerd met deze geestelijke armoede. Wanneer stopt dat geldverslindende project?

Antwoord 4: Allereerst: we nemen de termen 'geestelijke armoede' en 'geldverslindend' niet van u over en we distantiëren ons van deze kwalificaties. De argumenten daarvoor zijn de volgende. Wanneer iemand is toegelaten tot een kunstvakopleiding op HBO-niveau; door zijn docenten wordt geacht om een kunstproject – van voldoende artistiek-inhoudelijk niveau – in de openbare ruimte te kunnen realiseren en wanneer dat projectvoorstel ook nog eens wordt geselecteerd door gemandateerde leden van de gemeentelijke adviescommissie kunst en cultuur, is term 'geestelijke armoede' niet opportuun.

Het project 'de sokkel van d'Artagnan' wordt jaarlijks van een subsidie voorzien van € 3.000, zijnde de materiaalkosten van twee deelprojecten. De studenten ontvangen geen honorarium. De term 'geldverslindend' is daarom naar onze opvatting niet gepast.

Ten aanzien van het stoppen van het kunstproject het volgende.

Het project 'De sokkel van d'Artagnan' is gestart in de cultuurplanperiode 2009 – 2012 (om precies te zijn in 2010) en is gecontinueerd in de cultuurplanperiode 2013 – 2016. In de cultuurplanperiode 2013 – 2016 zijn twee projecten per jaar voorzien. Het thans lopend project stopt medio 2014 en wordt gevolgd door een tweede.

2. Vragen gesteld per brief

Vraag 1: Wanneer en door wie is het besluit genomen dat het kunstproject tot 2016 loopt, immers wethouder Costongs heeft de Raad aangegeven dat het project in 2014 is afgelopen i.v.m. bezuinigingen. En heeft de Raad dan geld gevoteerd om dit project te verlengen en wanneer en om welk bedrag zou het dan gaan?

Antwoord 1: Na evaluatie van het project over de periode 2010 – 2012 is tot continuering van het project in de cultuurplanperiode 2013 – 2016 besloten op 15 april 2013. Conform de geldende mandaatregeling is het besluit namens het college van burgemeester en wethouders genomen door de manager Economie en Cultuur (Mandaatlijst gemeente Maastricht; mandaten algemeen (alle teams) nr.10. Betreft het beslissen op een aanvraag om subsidie ingevolge de subsidieverordening of een bestuursbesluit en passend binnen de gemeentebegroting). Het toekennen van het subsidie paste in de door de gemeenteraad vastgestelde begroting 2013. Het toekennen van subsidies als deze (in dit geval € 3.000 per jaar) is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders.

DATUM
16 april 2014

Vraag 2: Waarom mocht het beeldje nu werkelijk niet teruggeplaatst worden en wie nam dat besluit en op welke gronden of komt het beeldje wel terug op die plaats nu het kunstproject afgelopen is?

Antwoord 2: Nadat in 2006 een model voor een replica van het gestolen d'Artagnanbeeld van Getrud Januszewsky was vervaardigd, besloot de toenmalige wethouder van kunst en cultuur tot een kwaliteitstoets van dit ontwerp. Voor deze toets werd de heer Piet Killaars gevraagd omdat hij de kunstenares bij leven goed kende en omdat hij mag worden gezien als een kenner van haar werk. De heer Killaars bracht bij brief van 5 juni 2006 advies uit. Wij citeren uit deze brief "Dit beeld is geen Januszewsky (...). Het beeld mist de kracht en de directheid van de maker." (einde citaat)

De verantwoordelijke portefeuillehouder besloot daarop om het voorgestelde beeld niet te plaatsen. Toen nadien (in 2010) werd besloten, om de sokkel ter beschikking te stellen aan studenten van de Academie Beeldende Kunsten Maastricht, speelde – naast deze kwaliteitstoets – ook nog de volgende overweging mee.

In de omgeving van het Waldeckpark refereert veel aan de figuur van d'Artagnan. Zo was er het inmiddels geplaatste grote beeld van d'Artagnan in het Aldenhofpark, het d'Artagnanbeeld in de tuin van (Zorginstelling Vivre) verpleeghuis Klevarie, het mozaïek aan het woonhuis op de hoek Aldenhofpark – Tongerse straat en de reliëfs aan de panden in de Trocaderostraat en de d'Artagnanlaan. Conclusie: de figuur van d'Artagnan leidt in ieder geval niet aan een tekort aan aandacht.

Voor het overige verwijzen wij naar het antwoord op vraag 1.1. en 2.1.

Vraag 3: Als in 2010 de plek al vergeven was waarom werd er dan toch opdracht gegeven een replica te maken en wie gaf die opdracht en betaalde het beeld?

Antwoord 3: Zoals uit de voorafgaande antwoorden mag blijken werd in 2010 geen opdracht gegeven tot het maken van een replica. De opdracht, waarnaar u waarschijnlijk verwijst, werd in 2006 verstrekt verstrekt door de interim directeur Domein Stadsontwikkeling, Economie en Beheer, waarbij sprake was van een all in honorarium van € 5.300.

Vraag 4: Welke voorwaarden werden bij de opdracht verstrekt en welke functie heeft Piet Killaars in deze? Hij was de man die in eerste instantie het beeldje afkeurde al kreeg de kunstcommissie de zwarte piet.

Antwoord 4: In de opdracht d.d. 5 mei 2006 werden de volgende voorwaarden genoemd:

- het vervaardigen van een replica aan de hand van foto's;
- de beoordeling van het ontwerp.

Bij de opdrachtverstrekking had de heer Killaars geen functie. Hij werd – als kenner en deskundige – gevraagd om het ontwerp te beoordelen (zie antwoord op vraag 2.2.). Van het toebedelen van een 'Zwarte Piet' aan een commissie is geen enkele sprake.

Vraag 5: Volgens beleidsmedewerker Pluymen valt over smaak niet te twisten. Hoe kan dan een kunstwerk gemaakt door een gerenommeerd kunstenaar door een vakbroeder zonder mandaat (Killaars) worden afgekeurd?

Antwoord 5: Het is gangbaar dat kunstwerken worden beoordeeld aan de hand van de criteria: vakmanschap, oorspronkelijkheid en zeggingskracht. De smaakkwestie – als die al aan de orde is –

DATUM
16 april 2014

richt zich op de criteria oorspronkelijkheid en zeggingskracht, dus op de inhoud van een kunstwerk. Bij de boordeling door de heer Piet Killaars ging het niet over de inhoud, maar over de vraag in hoeverre er sprake was van een geslaagde kopie (zie verder antwoord op vraag 2.2.).

Vraag 6: Het huidige 'kunst'project zou er tot 21 februari 2014 staan. Het is nu maart en nog niet verwijderd. Waarom niet en welke sancties worden er genomen tegen de nalatigen?

Antwoord 6: Het ligt in de bedoeling van het project 'de Sokkel van d'Artagnan' dat een kunstwerk wordt verwijderd, wanneer het nieuwe klaar is. De voorbereidingen voor het eerst volgende project zijn gestart. Op dit moment kunnen we niet met zekerheid zeggen wanneer het volgende kunstwerk geplaatst gaat worden. De vergunningsperiode loopt overigens tot 1 mei 2014.

Vraag 7: De palen zijn in beton gestort waardoor het bodemarchief werd aangetast. Waarom werd dat toegestaan en wie is er aansprakelijk voor het weghalen van de cementblokken waarin de palen rusten?

Antwoord 7: De feitelijke situatie is als volgt. De palen zijn niet in beton gestort maar bevestigd aan een verticaal aangebrachte betonnen plaat, die maximaal 50 centimeter diep in de bodem in geplaatst. Dit is de maximale toegestane diepte. We vermelden voor de volledigheid dat hiervoor – conform de regels – een vergunning is aangevraagd en verleend. Bij beëindiging van dit deelproject wordt het kunstwerk inclusief de bodemplaat (conform de geldende afspraken) weggehaald en wordt en de plek en de omgeving in de oorspronkelijke staat teruggebracht.

Vraag 8: Wie beoordeelt eventuele nieuwe projecten op hun geschiktheid voor deze plek?

Antwoord 8: Alle projectvoorstellen voor kunst in de openbare ruimte in Maastricht worden, conform het vigerende Protocol Kunst in de Openbare Ruimte, beoordeeld door de Gemeentelijke adviescommissie beeldende kunst en vormgeving – welstand en monumenten. Zo ook de projecten in het kader van 'De Sokkel van d'Artagnan'.

Vraag 9: Graag een chronologisch overzicht van de besluitvorming over dit stukje Maastricht met bijgevoegd de ingewonnen adviezen van de diverse betrokken commissie, daarbij niet te vergeten de betrokkenen bij het vestingoverleg. Mochten deze niet erbij betrokken zijn, waarom dan niet?

Antwoord 9:

Onder verwijzing naar de eerder gegeven antwoorden het volgende overzicht:

2006: besluit om geen kopie van het d'Artagnanbeel van Gertrud Januszewsky te plaatsen op basis van het advies van de heer Piet Killaars (zie antwoord op vraag 1.3.).

2010: besluit om een subsidie te verlenen aan het project 'De Sokkel van d'Artagnan'. Het commissie-advies luidde als volgt (citaat uit het vastgestelde verslag van de vergadering van de gemeentelijke adviescommissie beeldende kunst en vormgeving d.d. 16 september 2009):

Overwegingen:

de commissie vindt unaniem dat het voorstel fris en gedurfd is, inhoudelijk goed onderbouwd én volledig past in het actuele gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid, zoals vastgelegd in de gemeentelijke cultuurnota 'Maastricht, stad van culturele carrières'.

Het gebaar dat de gemeente hiermee maakt, zal de attractiviteit van de stad voor kunststudenten,

DATUM
16 april 2014

kunstenaars en kunstpubliek zeker verhogen. Met het serieus nemen van jong artistiek talent, geeft het stadsbestuur een absoluut goed signaal af.

Daarnaast wil de commissie uitdrukkelijk het volgende vaststellen.

In het verleden is een poging ondernomen om een replica van het gestolen d'Artagnanbeeldje van Getruda Januszewski op de sokkel in het Waldeckpark te plaatsen. Op basis van een artistiek-inhoudelijk advies van dhr. Piet Killaars heeft het gemeentebestuur deze plaatsing geweigerd. Naar mening van de commissie is dit een wijs besluit. Temeer omdat er dan, in een straal van nog geen kilometer, 3 d'Artagnanbeelden aanwezig zouden zijn, waarmee meteen de vraag aan de orde is welk historisch of artistiek doel hiermee gemoeid is. Geen naar mening van de commissie.

Het voorstel van de directeur van de ABKM daarentegen haakt niet alleen op een actuele manier in op de ontvreemding van het oorspronkelijk aanwezige beeld, maar geeft daaraan ook nog eens een toegevoegde waarde.

Advies:

de commissie adviseert om akkoord te gaan met het voorstel van de directeur van de ABKM.

2013: besluit tot continuering van het project 'De Sokkel van d'Artagnan. Zie verder antwoord op vraag 2.1.

Als antwoord op het tweede deel van uw vraag – de betrokkenheid van degenen die van doen hebben met de vestingwerken – het volgende:

overleg en consultatie van deze betrokkenen is naar onze mening niet aan de orde omdat het hier over een kunstproject gaat en niet over een ingreep in de vestingwerken als cultureel erfgoed. In feite is er niets anders aan de orde dan het opnieuw inzetten van een plek, waar eerder een kunstwerk was geplaatst, voor wisselende kunstprojecten. Dat vraagt om deskundig advies binnen de disciplines beeldende kunst en vormgeving – welstand en monumenten. Daarin wordt op een correcte manier voorzien.

Vraag 10. Welke bestemming krijgt het beeld bij Klevarie als daar de grote verbouwing begint en wat is de eindbestemming van het beeld?

Antwoord 10. Het is (op dit moment) niet duidelijk wie de eigenaar van het beeld is. Omdat het beeld in de tuin van Zorginstelling Vivre aan de Polvertorenstraat staat, wachten we voorstellen van het bestuur en de directie van deze zorginstelling af.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

J.E.L. Costongs,
Wethouder Cultuur, Wonen en Wijken.